

ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΑΝΕΞ. ΔΟΥΜΑ. ΠΑΤΡΟΣ

Ο ΥΙΟΣ ΤΟΥ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΜΟΝΤΕΧΡΗΣΤΟΥ.

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)

—“Α, ναί! Διέκοψε ο κ. Μπωσάμ. Έγώ ἐνήργησα στο ύπουρο γείο, για να μετατεθῆ ἀπ' τὸ Παρίσι στὴ Μασσαλία!... Τὸ ἔκαμα αὐτὸ, για νὰ θρῆσκαι κοντὰ στὴ δυστυχισμένη μητέρα, ἕνας στρατιώτης τοῦ λόγου τοῦ παιδιοῦ της!...”

—“Ἦταν μιὰ εὐγενὴς πράξις, ἡ ἐνέργειά σας αὐτὴ! Ἐξανῆο τὸ Μοντεχρήτος συγκινημένος. Για νὰ τὴν κάνει ὅμως πιὸ τελεία, σὰς παρακαλῶ νὰ ἐνεργήσετε νὰ τὸ δοθῆ μιὰ ἀόριστη ἀδεία ἀπουσίας!... Ἐἶνε ἀπαραίτητος ὁ Κοινολαίμης για τὰ σχέδιά μου, καὶ θέλω νὰ τὸν ἔχω πλάι μου, ἐντελῶς ἐλεύθερο ἀπ' τὶς στρατιωτικὲς του ὑποχρεώσεις!”

—“Εὐκολώτατο αὐτὸ για μὲνα, κύριε κόμη!... Ἀμέσως θὰ γράφω στὸ Παρίσι, στὸν ἴδιο τὸν προσωπάρχῃ τοῦ ὑπουργείου καὶ ἡ ἀδεία θὰ δοθῆ.”

—Μπορῶ ἀπὸ σήμερα νὰ τὸν πάρω μαζί μου καὶ νὰ πάω ἔπου θέλω; Ἐσαρώθησε ὁ Μοντεχρήτος.

—Μπορεῖτε κάλλιστα, κύριε κόμη!... Σὰς τὸ ἐγγυῶμαι ἀδίσταχτα!... Θὰ γράφω νὰ τοῦ χορηγηθῆ ἡ ἀδεία αὐτὴ καὶ νὰ ἰσχυρῶ ἀναδρομικῶς ἀπὸ σήμερα!

Ὁ κόμης σηκώθηκε ὀρθὸς, ἔσφιξε μὲ διάχυσι τὸ χέρι τοῦ δημοσιογράφου κ' εἶπε:

—Σὰς εὐχαριστῶ θερμώτατα, κύριε Μπωσάμ!... Δὲν ξέρετε ἄκομι, πόσο πολὺτιμη ὑπηρεσίᾳ προσφέρετε στὴν κυρία ντὲ Μορσέρφ, καὶ πόσο βοηθεῖτε τὸ ἔργον μου τῆς ἀνευρέσεως τοῦ γιοῦ της!... Καὶ τώρα, ἐπιτρέψτε μου νὰ σὰς προσφέρω αὐτὸ. Ἐἶνε ὁ ὀβολὸς μου για τοὺς φτωχοὺς τῶν Παρισίων καὶ για τὶς οικογένειες τῶν ἐπιστράτων τῆς Ἀφρικῆς!

Ἐβγάλε ἀπ' τὸ πορτοφόλι του τὸ βιβλιῶριο τῶν «σέκ», ἔγραψε κάτι σ' ἕνα φύλλο καὶ ἔδωκε στὸν δημοσιογράφο. Μόλις τὸ διάβασε ὅμως ἐκεῖνος, τινάχθηκε ἀπ' τὴν κατάπληξι του καὶ ψιθύρισε:

—Πρὸς Θεοῦ, κύριε κόμη!... Τί ἡγεμονικὴ δωρεά εἶν' αὐτὴ!... Τρία ἑκατομμύρια χρυσᾶ φράγκα, για τοὺς φτωχοὺς καὶ για τὶς οικογένειες τῶν ἐπιστρατευμένων!

—Μὴ δίνετε σημασίᾳ στὸ ποσόν! εἶπε μὲ θλίψι καὶ μελαγχολία ὁ Μοντεχρήτος. Πόσα χρήματα δὲν θάβειν, για νὰ γίνω ἐξανῶ ὁ εὐτυχισμένος ἐκεῖνος φτωχοναῦτης Ἐδμόνδος Δανιῆς!... Ὅλη τὴν τωρινὴ περιουσία μου θὰ τὴ χάριξαι εὐχαρίστως, ἀρκεῖ νὰ μὴ μοῦ συνέβαιναν τότε τὰ ὅσα συνέτρωσαν ὀριστικὰ τὴν εὐτυχία τῆς ζωῆς μου!

Μὰ ὁ κ. Μπωσάμ, θαμπωμένος κυριολεκτικῶς ἀπ' τὸ ἀφάνταστο—για τὴν ἐποχὴ ἰδίως ἐκεῖνη—ποσόν τῆς δωρεᾶς, δὲν ἄκουγε τὰ λόγια τοῦ κόμητος... Ἐξακολουθῶντας νὰ χὲ τὸ βλέμμα του προσηλωμένον στὴν πολὺτιμη ἐπιταγή, ψιθύρισε μηχανικὰ:

—Τρία ἑκατομμύρια χρυσᾶ φράγκα!... Ὡστε εἶνε ἀληθινὸς λοιπόν, ὁ θρόλος ποὺ συνοδεύει τ' ὄνομά σας! Σὰς θεωροῦν ὅλοι μυθωδῶς βαθύπλουτοι!... Σὰς θεωροῦν τὸν πλουσιώτερο ἄνθρωπο ὄλων τῶν αἰώνων!

—Σχεδόν εἶνε ἡ ἀλήθεια! μουρμούρισε κ' ὁ κόμης, μὲ τὴν ἴδια μελαγχολία. Καὶ ζηλεύω συχνὰ τοὺς φτωχοὺς, γιατί ἐκεῖνοι ἔχουν τοὐλάχιστον κάτι νὰ ἐπιθυμοῦν στὴ ζωὴ!

μὲ προσοχὴ θρησκευτικῆ. Ἐπειτα, σηκώνοντας τὸ βλέμμα του στὸν Μοντεχρήτο, ρώτησε εὐλαβικὰ σχεδόν:

—Καὶ τώρα, τί σκοπεύετε νὰ πράξετε, κύριε κόμη, για ν' ἀνακουφίσετε τὴ μητρικὴ δυστυχία τῆς κυρίας ντὲ Μορσέρφ;...

—Πλησιᾶστε στὸ παράθυρο καὶ κυττάξτε κάτω στὸ λιμάνι τὴν ἀτμοκίνητη ἐκεῖνη θαλαμηγὸ! εἶπε ἀπλᾶ ὁ κόμης. Ἐἶνε ἡ τελευταία λέξις τῆς ναυπηγικῆς, τὸ ταχυκίνητο αὐτὸ πλοῖο!

Ὁ κ. Μπωσάμ πλησίασε πραγματικὰ καὶ κίταξε πρὸς τὸ γεμάτο ἀπὸ κάθε λογῆς πλοία λιμάνι τῆς Μασσαλίας.

—Ναί, βλέπω! μουρμούρισε. Βλέπω αὐτὴ τὴν ὄσπρη ἐκεῖ κάτω θαλαμηγὸ, τῆς ὁποίας τὸ φουγάρο θγάζει ἄφθονο καπνὸ!... Ἐἶνε σημεῖο, ὅτι ἐτοιμάζεται ἀπὸ στιγμή σὲ στιγμή νὰ φύγῃ!

—Ναί, καὶ θὰ φύγῃ αὐριο κατὰ τὴ χαραυγὴ! πρόσθεσε ὁ Μοντεχρήτος. Θὰ τραβῆξαι για τὴν Ἀλγερία!...

—Ἄ, καταλαβαῖω! διέκοψε μὲ γαρὰ ἀνέκφραστη ὁ κ. Μπωσάμ. Ἐἶνε ἡ θαλαμηγὸς σας καὶ τὸ στέλετο ν' ἀναζητήσῃ ἐκεῖ κάτω τὸν ἐξαφανισθέντα λοχαγὸ Ζωλιέτ!... Καὶ ποῖους θὰ ἐπιφορτίσετε, κύριε κόμη, νὰ ψάξουν για τὸ παιδί τῆς δύστυχης αὐτῆς μητέρας;

Ὁ Μοντεχρήτος ἀκούμπησε τὸ χέρι του στὸν ὄμο του δημοσιογράφου καὶ τοῦ εἶπε μὲ μωπριαδῶδες ὕφος:

—Θὰ πάω μόνος μου, φίλε μου!

—Μόνος σας!... Τὸ σκεφθήκατε καλά, αὐτὸ, κύριε κόμη!... Οἱ Τσαρᾶκ ἐκεῖ κάτω, ἡ ἀνθρωποσφαγία, ἡ ἀπέραντη Σαγάρρα μὲ τὴν καυτερὴ τῆς ἄμμο, ἡ φριχτὴ δίψα, ἡ τρομερὴ ἀμοιούβελ-λες «αἰμοῦν»... ὁ κολασμένος ἥλιος, δὲν σὰς φοβίζουν; Καὶ τὰ ἀνήμερα θεριά τῆς ἐρήμου!... Καὶ τὰ δηλητηριώδη φρικαλέα φειδιά!... Ἡ προδοσίαι τῶν ἰθαγενῶν κ' ἡ ἀμειλίχτες ἀνθρωποπαγίδες τῶν Ἀράβων!... Τί νὰ σὰς πρωταριθμῶ, Θεέ μου!... Τί!...

—Ἄρκεῖ, κύριε Μπωσάμ! διέκοψε μὲ θαρεῖα καὶ μελαγχολικὴ φωνή, ὁ κόμης. Δικαιολογῶ τοὺς φόβους σας αὐτοὺς, γιατί ἐθέβαιν δὲν εἶστε σὲ θεοὶ νὰ ξέρετε καλά τί εἶδους θηρία—καὶ μὲ ἀνθρώπινη μορφή, μάλιστα—κατάρθωσα νὰ νικήσω ἄλλοτε!... Ὡ, ἀντιμετώπισα ἄλλοτε κτηνανθρώπους, ἀπαισιωτέρους καὶ πιὸ ἀμειλίχτους ἀπ' τὰ θηρία κ' ἀπ' τὰ φειδιά τῆς ἐρήμου!... Καὶ τὸ μέτωπό μου κάμκε, ἀπὸ πνοῆς παθῶν καὶ μίσους, πὸ φλογερῶν ἀπ' τοὺς «αἰμοῦν» τῆς Σαγάρρας!

—Τοὐλάχιστον δὲν σκέπτεσθε καὶ κάτι ἄλλο, κύριε κόμη, ἀφοῦ ἡ τόση δυσκολίαι δὲν σὰς φοβίζουν!... Δὲν σκέπτεσθε τὴν κυρία κόμησσα οὐζυγὸ σας καὶ τὸ μονάκριβο λατρευτὸ παιδί σας!... Ποῦ θὰ ἐγκαταλείψαι τὶς πολυαγαπημένες αὐτὲς ὑπάρξεις;

Ὁ Μοντεχρήτος ἔγινε ἀπότομο σκυθρωπὸς. Τὸ μέτωπό του σκοτεινί-ασε. Ἡ ἔσφικὴ ἀνάμνησις τῆς Χαίδως καὶ τοῦ Ἐλπιδοφόρου τάρραε για λίγο τὴν ψυχὴ του... Ἐπειτα ὅμως ἀπὸ λιγὸ ἐλεπτη σκέψι, ἡ φυσιογνωμία του γαλήνε-ψε. Καὶ μ' ἀνιγματικὸ χαμόγελο εἶπε:

—Ἐλάτε στὸ σπίτι μου ἀπόψε, κύριε Μπωσάμ, κ' ἐκεῖ θὰ σὰς γνωστοποιήσω τὴν ἀπόφασί μου!... Ἰδοῦ ἡ διεύθυνσις τῆς κατοικίας μου, κοντὰ στὴν προκυμαία!

—Δὲν θὰ λείψω, κύριε κόμη! Θι-ἀότηκε ν' ἀπειτήσῃ ὁ κ. Μπωσάμ, παίρνοντας τὸ ἐπισκεπτήριο ποῦ τοῦδινε ὁ Μοντεχρήτος. Ἀλήθεια, ἦθελα καὶ κάτι ἄλλο νὰ σὰς πῶ: Ἐρέπε, ὅτι δραπέτευσε πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ἀπ' τὰ κάτερα τῆς Τουλῶν, ὁ ἄθλιος Βενεδέττο!...Ναί, ἀκριβῶς αὐτὸς εἶνε μιὰ ἀπ' τὶς ἀνθρώπινες ἐκεῖνες τίγρεις, τὶς πιὸ

Μεξόε.

Φουλες και φριχτές απ' τις τετραπόδες, για τις οποίες μιλούσατε πρό όλην!

Φλόγες διατραναν τότε, στα μάτια του κόμητος. Και με φωνή επόκωφη απάντησε:

—Ω, ο Βενεδέττο!... 'Ο σατανάς έναρκακωμένος!... 'Ο πό μισητός κι' άχρείος κι' άπ' τον ίδιο τον σατανά άκόμη!... Ναί, ξέρω ότι βραδέυεσαι, κύριε Μπωσάμ!... Ξέρω επίσης και σε τι μαύρα έγκληματα κυλιόηκε, μετά τη βραδέυση του!... "Ω, αίνε άμετανόητος τόσο, όσο φριχτές εινε ή φλόγες της κολάσεως!... Θά ρθη μιά ήμερα, κατά την όποία θ' άποφασίσω για τη σκληρή του τιμωρία!... Και τότε, όταν θά άποφασίσω να συντρίψω τό κεφάλι της σκοτεινής αυτής έχλιδης, θά τον θρώ... θά τον άναζητήσω και στα πέρατα της Οίκουμένης άκόμη!... "Ω, δέν θά μού ξεφύγη, ό άνθρωπος αυτός!

—Τό εγχομα με την καρδιά μου, κύριε κόμη!... Άνατριχιάζω και μόνο στη σκέψη του ανθρώπου αυτού!...

Και κάνοντας μιά χειρονομία ό κ. Μπωσάμ, σάν νάθελε να διόδη την έπιφατική άνάμνησι του άδιορθώτου εκείνου κακοκούργου, πρόσθεσε:

—Κύριε κόμη, έπιτρέψτε μου μιά χάρι: Μαντεύω άπό τώρα, ότι θά φύγετε έξάπαντος για την Άφρική, κι' ότι θά πάρετε μαζί σας και τον πολύτιμο Κοιφολάμ!... Σας εγχομαι λοιπόν με την καρδιά μου, καλή έπιτυχία στην ευγενική άποστολή σας!... Άλλά, θά ήθελα να συστήσω επίσης στην καλωσύνη σας κι' έναν νέο ρεπόρτερ, τον όποιο έγώ αλλοτε στην έφημερίδα μου!... Άσφαλώς ό δυστυχής, κάπου θά περιπλανάται, έκει κά-

τω στην Άφρική!... Έχει φύγει ένα πρωί για τό Άλγέρι, ως πολεμικός άναποκριτής της έφημερίδας μου!... Μού έστειλε όπτεροχες άναποκρισεις για τις μιάχες, για την έπανάστασι και για τη σύλληψη επιτέλους του θρυλικού σουλτάνου 'Αδέλ Καδρί!... Άπό τότε όμως, ό ξεάιρετος και πολυαγαπητός αυτός συνεργάτης μου, δέν ξαναφάνηκε πιά... Όύτε γύρισε στη Γαλλία!... "Εμιας μόνον άπό τρίτους, ότι μόλις πιάστηκε ό 'Αδέλ Καδρί και σταμάτησαν ή έπιχειρήσεις, ό άναποκριτής μου αυτός έπαθε από... πληξι!! Και μί' έχοντας πώς να ποικίλη τη φιλοτάραχη ζωή του άποφάσισε να μείνι στην Άφρική και να έπιδοθη σε διάφορες τυχοδιωκτικές έπιχειρήσεις!

—Πώς λέγεται, κύριε Μπωσάμ, ό ιδιόρρυθμος αυτός συνεργάτης σας; ρώτησε ό κόμης χαμογελώντας.

—Λέγεται Γκρατιγιέ, κύριε κόμη!... Μού είχε παρουσιάσει άλλοτε στο Παρίσι, υπό συνθήκας πολύ ένδιαφερούσας και μού πρόξενεσι ιδιαίτερη έντύπωσι!... Φανταστίτε, ότι είχε κατορθώσει να παρακολουθήση την κυρία Δαγκλάρ, σε έξι τις έμπιστευτικές συναντήσεις της με τό άπαισιό εκείνο παιδί της, τον Βενεδέττο!... Θυμάστε θέβαια την περιστασι αυτή, κατά την όποια ό Βενεδέττο ήταν στα κάτεργα της Τουλάν!...

—Ναί!... Ναί!... άπάντησε ό Μοντεχρήστος. Θυμούμαι επίσης πόσες προφυλάξεις είχε λάθει ή δυστυχής εκείνη μητέρα, για να συναντάται με τον κακούργο αυτόν!

—Ε, αυτός ό Γκρατιγιέ τότε, κύριε κόμη, κατώρθωσε να κάνει τόσο συνταραχτικές «καμπάνιες» άπάνω στην ύπόθεσι αυτή, ώστε τον προσέλαθα άμέσως στην έφημερίδα μου!...

—'Ο Μοντεχρήστος έθγαλε τό σημειωματάριό του και σημείωσε τό όνομα του Γκρατιγιέ.

—Μπορείτε να βασίζεστε σε μένα, κύριε Μπωσάμ! έπεε κατόπιν. "Εχω την προαίσθησι, ότι αυτός ό κύριος Γκρατιγιέ πρόκειται να παίξη άκόμη σπουδαίο ρόλο και στο ζήτημα που με άπασχολεί, έξ αίτιας της μεγάλης του πειρας με τους "Αραβας!... Γι' αυτό, θά προσπαθήσω με κάθε τρόπο να θρώ τά Γ-χνη του, μόλις φτάσω στην Άφρική!... Θά έπιδιώξω να τον συναντήσω, με κάθε τρόπο.

—Νά τον συναντήσετε; Έκανε ό κ. Μπωσάμ, ξεσηδώντας σε σαδρά γέλια. Προς Θεού, προσέειξε, κύριε κόμη!... Εινε τόσο άλλόκοτος τύπος, τόσο παράξενος, ώστε όταν τον συναντήσετε, μπορεί να συνδιαλέγεται φιλικώτατα με καμιά Άφρικανική τίγρη!... Ωστόσο, μού εινε πολύτιμος αυτός ό νέος, παρ' όλο που εινε νευρικός, μιστρέλλος κι' έκκεντρικός!... Σκέπτομαι ν' άνοιξω μιά μεγάλη έφημερίδα κι' ό Γκρατιγιέ θά μού εινε άπαραίτητος!

—Άν κ' ή Άφρική εινε κάπως μεγάλη, ώστόσο θά φροντίσω να σας τόν θρώ, κύριε Μπωσάμ! ζανόπε ό κόμης, γελώντας. Λοιπόν, άρεθούαρ για άπόψε, στο σπίτι μου!...

—'Οι δύο άνδρες έσφιξαν θερμά τά χέρια τους. 'Ο Μοντεχρήστος κατέθηκε στο άμάτι του.

Ζ'

Η ΘΥΣΙΑ

Κατά τό θρόνυ, της ίδιας εκείνης ήμέρας...

Στη θεράντα του ιδιαιτέρου ιδιοκτήτου μεγάρου του, στη Μασσαλία, καθόταν ό κόμης Μοντεχρήστος κ' ή Χάϊδο. 'Η θρανίδα ήταν ύπέροχη. 'Η άπέραντη Μεσόγειος, άσμημένα άπ' τό φώς του φεγγαριού—τό όποιο άρχιζε να ψηλώνη στο στερέωμα—άπλωνόταν μπρός στα μάτια τών δύο σιωπηλών και σκεπτικών συζύγων.

Και μέσα στό λαμπρόφωτιστο πλαινό σαλόνι, καθόταν μόνος του ό 'Ελπιδοφόρος και διάβαζε τό μάθημά του της έπομένης...

Σέ μιά στιγμή ό κόμης, μίν άντέχοντας άλλο στην παραγή του, σηκώθηκε κι' άρχισε να θηματίζη γλωμός και νευρικός. 'Η Χάϊδο, βλέποντας τον άπό ώρα σιωπηλό και σκυθρωπό, δέν τολμούσε να μιλήση και να διακόψη τις σκέψεις του...

Τέλος ό κόμης στάθηκε μπροστά της και της έπεε σοβαρά: —Άγαπημένη μου, έχεις πάντα την ίδια έμπιστοσύνη σε μένα;

—Άνήκω σε σένα, όλόμυχα και για πάντα! ψιθύρισε έκείνη άπλά. Εινε άνάγκη να μού τό ρωτάς, άφού τό έρείς τόσο καλά ήδη;... Άπό πότε ή σκλάβες παύουν ν' άνήκουν στους κυρίους τους;... Όταν μάλιστα τυχαίη και να τους λατρεύουν, όπως σε λατρεύω ήγώ;

—'Ω, Χάϊδο!... Μή μού μιλάς έτσι!... Δέν είμαι ό κύριός σου, όποτε είσαι ή σκλάβα μου! 'Η άγαπημένη σύζυγός μου είσαι, που μού χάρισες έπιπλέον την άνέκφραστη εύτυχία της πατρότητος!

Και ψιθυρίζοντας με θαεδια συγκίνηση αυτά τά λόγια του ό κόμης, έδειχνε στην πεντάμορφη 'Ελληνίδα τό παιδί τους, τό όποιο ήταν σκυμμένο στο διελύο του, έκει στο πλαινό σαλόνι...

'Η Χάϊδο, πριν άποκριθή, άναζήτησε με τρεμμένα χέρια τό χέρι του συζύγου της. Τέσφιξε θερμά κατόπιν, έσκυψε και τό φίλησε με σεβασμό κι' άπερίγραπτη τρυφερότητα και στο τέλος μωρμούρισε:

—Είσαι ό σύζυγός μου, άγαπημένη μου! Άλλά δέν ξεχνώ έπίσης ότι είσαι ό κύριός μου κι' ό Θεός μου!... Θυμάσαι την άλησμόνητη για μένα εκείνη έ-

πιση, κατά την όποια έγώ έπισκεφθή την όμορφη πατρίδα μου, την 'Ελλάδα;... 'Ηταν ύπόδουλη άκόμη, τότε, αλλά έπαναστατημένη!... Άγανακτισμένη ό τύραννος της Τουρκίας, γιατί συντριβόντουσαν στις μάχες, ξεσπάζαν την άγριότητα τους στις γυναίκες και στους γέροντες!...

...Ετσι, μιά άπείνια ήμερα, ό πατέρας μου δολοφονήθηκε... 'Εμένα, έξαλλη και πεομένη στο πτώμα του άπάνω, με άρπαξαν διακρούρηχτη και με πήγαν στο «παζάρι τών δούλων»... Ετιχώς, πρόλαβες και με άγόρασες έσύ, λατρευτέ μου... Γιατί άν ν' έπαιρνε κανένας πασοάς για τό χαρέμι του, δέν θάντεχα καθόλου στη φριχτή και ντροπισαμένη ζωή μου!

...Ήμιον δούλη σου, άγαπημένη μου!... Μά με άνέθεσες ψηλά, και μ' έκανε νόμιμη σύζυγό σου!... Άπ' την ήμερα εκείνη, ή ψυχή μου άφωσώθηκε όλόκληρωτικά σε σένα!... Και με ρωτάς άκόμη άν σου έγω έμπιστοσύνη;... 'Εγώ;... Σε σένα τον τόσο μεγάλω, τον τόσο εύγενικό, τον τόσο άνώτερο άπ' έλους τους άλλους άνδρες;

'Η φωνή της έτρεπε τώρα και δάκρυα σπιόσθολούσαν στα θαυμασία μάτια της...

—Είστα, Χάϊδο! ψιθύρισε ό κόμης. Σε πιστεύω και σε ρωτάω: Άφού μού έχεις έμπιστοσύνη, θά δεχθής έκ έμέρους μου μία θλίψη, προσωρινή εύτυχώς και γρήγορα περαστική!... Και θά με πιστέψης όταν σου πώ, ότι ή θλίψη πού θά σου έπιβάλλω, προέρχεται άπό λόγους σπουδαιώτους, άνθρωπιτικούς, λόγους καθήκοντος προς τό Θεό και προς τη δικαιοσύνη;

—Τό όρκίζομαι όλόμυχα, ότι θά σε πιστέψω και θά σε όπακουσώ, άγαπημένη μου! έπεε με παραγμένη φωνή ή ευστοχης γυναίκα, σάν να προασσάσαν ότι κάποιο γύπτημα θαρ-έ-ειναι και προσωρινό—τός έπιφωλασσαν άπ' τη μοίρα, μέσα στην τόση ως τότε εύτυχία της.

'Ο Μοντεχρήστος πόνεσε σκληρά, γιατί ή κρίσιμη ώρα ε'χε ετάσει. Με όφι στυνή άπ' την άγωνία του, αλλά και με ρωιή θρηεία και σταθερή, έπεε:

—Χάϊδο, πρόκειται πάλ για τη Μερσεδές!...

Σ'ε όνομα ατίο της πωλαιάς άγαπημένης του συζύγου της.

Προς Θεού κύριε Κόμη τί ηγεμονική δουρά εινε αυτή; ...

ή Χάϊω κιτρινίσε σαν τσ κερί. Μη βλέποντας όμως τη χλωμάδα της ο κόμης—έξ αιτίας του φεγγαριού, που ασημεκτριζιζέ πιλά δηλ την πλάσι—έξακολουθούσε:

—Χάϊω, όταν χιπειέσαι τότε αμείλιχτα τους έχθρούς μου, η τριμερής έκδική μου έπαισε και σε κεφάλια άθλων!... "Ένας άπ' τούτο άθώος ατόπος, εινε κι' ο γιός της Μερσεδές!... Ηρκολεσα την αίμασι του πατρός του στρατηγού ντε Αμορσέρφ και την αυτοκτονία του κατόπι!... Κι' ο γιός του, μην ύποφέροντας τό κηλιδωμένο πατρικό όνομα «Μορσέρφ», πήγε στην 'Αφρική να τό ξεπλύνη στη φωτιά των μαχών, παίρνοντας τό ψευδώνυμο «Ζωλιέττ»!... Λέπει δέκα χρόνια τώρα, Χάϊω, τό άθώο αυτό θύμα της έκδικήςσέως μου, έγινε ένας ήρωικός λοχαγός τό άποικιακού στρατού, αλλά εξαφανίστηκε πρό μινών, κατά τρόπο μυστηριώδη!...

...Χάϊω, χάριν του παιδιού αυτού και χάριν της δύστηνης μητέρας του, θά χωριστούμε για λίγον καιρό!... Θά πάω στην 'Αφρική να τόν αναζητήσω και να τόν σώσω, γιατί έγώ ύπέρηα ή πρώτη και σπουδαιότερα άφορμή του σημερινού κινδύνου του!... Εινε άθώος, Χάϊω!... Και πρέπει επίσης, να γλυκάνω τόν πόνο μιας δύστηνης μητέρας!... Της Μερσεδές!... Χάριν επίσης της μητέρας άποφασίζω τό σοβαρό αυτό διάδημα μου, κι' όχι χάριν της άλλουτε «ά γ α π η μ έ ν η σ» μου!...

...Με πιστεύεις, Χάϊω;

Με φωνή πιο σπαραγγμένη, ή δύστηνη 'Ελληνίδα και σφιγγοντας την πονεμένη της καρδιά, ψιθύρισε:

—Σέ πιστεύω, κύριέ μου!... "Ω, αυτός ο χωρισμός!... Πόσο πονά, Θεέ μου!... Δώσε μου, Θεέ μου, τη δύναμι ν' άνθξω!

Και τό βλέμμα της προσηλώθηκε με αούδρημη λαχτάρα στη σιλουέττα του λατρευτού παιδιού της : Τούλάχιστον, θά την παρηγορούσε ο 'Ελπιδοφόρος της, όσο θάλείπε μακριά της ο άγαπημένος της!

Μά ο Μοντεχρήστος, ο όποιος πρόσεξε τό αγωνιώδες έκείνο βλέμμα της γυναίκας του, με δυσκολία έπνιξε ένα άγριο βογγητό πόνου... Κλονίστηκε λίγο, γιατί σκέφτηκε πόσο άφάνταστα σκληρό θά ήταν έκείνο, τό όποιο έπρόκειτο να έκστομίσω...

Υπήρχε όμως τίποτα στον κόσμο, ικανό να λυγισή τόν σιδερένιο αυτόν χαρακτήρα στις τρομερές του άποφάσεις;

Γι' αυτό, με στυγνότερη όψι, εξακολούθησε:

—Σ' ευχαριστώ για την έμπιστοσύνη σου, άγαπημένη μου!... "Αλλά... σε παρακαλώ να δεχτής με καρτερία και ή μητρική αυτή θυσία που θά σου ζητήσω!

Και δαγκώνοντας λίγο τά χείλη του αίματηρά, πρόσθεσε:

—Θά πάρω μαζί μου και τόν 'Ελπιδοφόρο!...

Λίγες στιγμές άργότερα, κρατώντας με άφάνταστη στοργή τόν άγκάλιασε του τό λιπόθυμο κορμί της στωχής γυναίκας του ο κόμης, προσπαθούσε με τρυφερές φροντίδες να τη συνεφέρη...

Την είχε χτυπήσει κατάκαρδα τήδυστυχημένη Χάϊω, ή φριχτή έκείνη φράσις του συζύγου της!

Εύτυχώς, τό βροσρόδ νυχτερινό δαράκι της θάλασσας κ' ή γερή Ιδιοσυγκρασία του ύγιους κι' άγνού κορμιού της, άντέδρασαν γρήγορα στη λιποθυμία της... Ο 'Ελπιδοφόρος, μη θέλοντας να προκαλέση την προσοχή του ύπηρετικού προσωπικού, διπλασίασε μόνος του τις φροντίδες...

Κι' όταν σε λίγο ή νεαρή γυναίκα άνοιξε τά μάτια της, τά χλωμά της χείλη ψιθύρισαν ανάσφαρα:

—Γιατί με τιμωρείς τόσο θάρα, λατρευτέ μου!... Γιατί στην άφάνταστη πίκρα κι' άγωνία που θά νοιώθω για σένα, προσθέτεις κι' άλλη τόση!... Γιατί μου παίρνης και τό παιδί μου, τό μόνο που θά με παρηγορούσε λίγο, όσο θά λείπης μακριά μου; Θά μπωρέσω άραγε ν' άνθξω στον διπλό αυτόν πόνο και στη διπλή άγωνία μου;

Τέλος ή Χάϊω κύτταξε τό Μοντεχρήστο κατάματα και ρώτησε:

—Είναι λοιπόν τόσο μεγάλη ανάγκη να σ' άκολουθήσω ο 'Ελπιδοφόρος; Απάντησε μου, άγαπημένε μου. Γιατί έπιμένεις να με στερηθής από τό παιδί μου;

—Τό παιδί σου; Δέν θέλεις λοιπόν τό παιδί σου να γίνη άντάξιο του πατέρα του, να γίνη άληθινός γιός του Μοντεχρήστου; ρώτησε ο Μοντεχρήστος. Ο 'Ελπιδοφόρος μας ειναι ζωηρός, θαρραλέος, και έχει διδαχθή καλά τά ιερά καθήκοντα της δικαιοσύνης. Θέλεις λοιπόν να τόν άφισω έδω, και να μη τόν πάρω μαζί μου, βοηθό στην επανόρθωσι της φρικτής αδι-

κίας, για την όποια εύθύνεται ο πατέρας του; "Οχι! "Οχι! Δέν νομιώμ πως θά μπορώσες ποτέ να θέλεις ένα τόσο παράλογο πράγμα... Ο γιός του Μοντεχρήστου πρέπει να παλαιήη στο πλευρό του πατέρα του, πρέπει να μοιρασθή μαζί του όλες τις χαρές, όλες τις λύπες, όλους τους κινδύνους της ζωής...

—"Η Χάϊω, τόν δέικομε :

—Τά λόγια σου αυτά ειναι γεμάτα λογική και κανείς δέν μπορεί να τά άμφισβητήσει, τόν ειπε. Μά τότε γιατί δέν με παίρνης και μένα μαζί σου; Μπορώ κι' εγώ να συντελέσω στον έξαγνισμό σου. Και άν και εμαι γυναίκα, γνωρίζεις καλά, τη δύναμι μου και τό θάρρος μου...

—Ναι! Σωστά! Και θά σε έπνερα δίχως άλλο μαζί μου, άν δέν έπρόκειτο, μένοντας έδω να έκπληρώσω μια άλλη έξίσου ιερή άποστολή, με τη δική μου.

—"Η Χάϊω τόν κυττούσε στα μάτια με άπορία.

—Δέν ξεχνάω, Χάϊω, πως είσαι μητέρα, της ειπε ο Μοντεχρήστος, και πως μόνο σε σένα μπορώ να έμπιστευθώ μίαν άλλη μητέρα. Πρέπει λοιπόν να μείνης έδω, για να μπορέσης να σώσης από την άπειλασία τη μητέρα έκείνη που περιμένει να ξαναβρη τό χαμένο παιδί της.

—Και τελειώνοντας τη φράσι του ο Μοντεχρήστος προχώρησε και άνοιξε άπότομα την πόρτα του δωματίου.

—"Ελάτε μέσα, Μερσεδές! φώναξε.

"Η Μερσεδές, ντυμένη κατάμαυρα, κατάχλωμη και σασισμένη, προχώρησε δειλά προς τό μέκος της Χάϊδας.

—Χάϊω, ειπε ο Κόμης, να ή μητέρα του χαμένου παιδιού, για την όποια σου μιλούσα.

—"Η Μερσεδές στάθηκε μπροστά στη Χάϊω και την κύτταξε στα μάτια.

—"Ω! Πόσο όραία είσθε, κυρία! ψιθύρισε με φωνή ποδτρέμε.

"Η Χάϊω σηκώθηκε, την άγκάλιασε με τρυφερότητα και την έβαλε να καθήση πλάι της.

—"Εν τώ μεταξύ ο Μοντεχρήστος είχε καλέση τό γιό του από τό διπλανό δωμάτιο. Ο 'Ελπιδοφόρος στεκόταν πλάι του.

"Η Μερσεδές, που για πρώτη φορά έβλεπε τό παιδί του Μοντεχρήστου, δέν μπώρεσε να συγκρατήση τά δάκρυά της. Τό παιδί έκείνο της έφερενη στη μνήμη τό δικό της παιδί.

—Γιατί κλαίτε, κυρία μου; την ρώτησε ο νεαρός Μοντεχρήστος

—Κλαίει, άποκρίθηκε ο πατέρας του γιατί έχει κι' αυτή ένα παιδί, σαν κι' εσένα, ένα παιδί που αυτή τη στιγμή παλεύει με τό θάνατο!

Ο 'Ελπιδοφόρος κύτταξε τόν πατέρα του με άπορία, μη μπορώντας να καταλάβη τά λόγια του.

—Παλεύει με θάνατο; ρώτησε. Και γιατί δέν τρέχουμε να τόν σώσουμε; "Εστω κι' άν βρισκεται στην άκρη του κόσμου.

Ο Κόμης, στο άκουσμα των λόγων αυτών του γιου του, έκνυμε και έπήρε τόν 'Ελπιδοφόρο στην άγκαλιά του γεμάτος συγκίνηση.

—"Ωστε λοιπόν, θέλεις να φύγης κι' εσύ, 'Ελπιδοφόρε; του φώναξε ή μητέρα του. Θές ν' άφήσης μόνη την μητέρα σου;

—"Α! μητέρα! Αποκρίθηκε ο 'Ελπιδοφόρος σοβαρά. Πρέπει να κάμης ύπομονή, μητρούλα. Δέν θ' άργήσουμε να γυρίσουμε πίσω, να είσαι βέβαιη γι' αυτό.

Την στιγμή αυτή ο ύπηρετής άνοιξε την πόρτα και μπήκε μέσα.

—Κύριε Κόμη, ειπε στο Μοντεχρήστο. "Εξω βρισκεται ένας στρατιώτης και έπιμένει να σάς ιδή. Λέει οτι του ειπατε να έλθη και οτι τόν περιμένετε.

—Ο Κοφολαίμης ειναι, ειπε ο Μοντεχρήστος. "Ας έλθη άμέσως.

—"Αλλά, δέικομε ή Μερσεδές, δέν μου είπατε όμως ακόμη τι άποφασίσατε.

—Τώρα θά τό άκούσετε, ειπε ο Μοντεχρήστος.

Ο Κοφολαίμης μπήκε μέσα βαδίζοντας σαν ζαλιωμένος.

Κύριε Κοφολαίμη, τόν ειπε μόλις τόν ειδη ο Μοντεχρήστος. Κατάφερα και σου πήρα άόριστη άδεα.

Ο Κοφολαίμης έκανε ένα κίνημα έκπληξέως.

—Λοιπόν, άγαπητέ μου Κοφολαίμη, συνέχισε ο Μοντεχρήστος, άβριο, με την άνατολή του ήλλου, θά φύγουμε για την 'Αφρική.

Τά μάτια του στρατιώτου έλαμψαν από άφάνταστη χαρά. Σε μία στιγμή θέλανε να πείση στα πόδια του Κόμητος και να τό φιλήση σ' ένδειξη εύγνωμοσύνης. Συγκρατήθηκε όμως και πλησιάζοντας τόν Μοντεχρήστο, τόν ρώτησε.

(Ακολουθεί)

Ο Μοντεχρήστος έγινε άπότομα ανθρωπός!